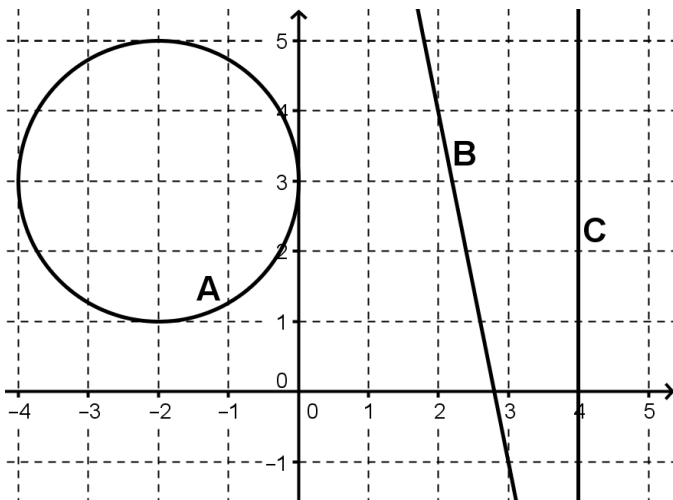

MAA5-Harjoituskoe

RATKAISUT

A-OSA

1. Ilmoita kuvan pistejoukkojen A – C yhtälöt. (3 p.)

A: $(x+2)^2 + (y-3)^2 = 4$

B: $y = -5x + 14$

C: $x = 4$

2. Mitkä ovat ympyrän $2x^2 + 2y^2 + 4x - 4 = 0$ keskipiste ja säde? (3 p.)

$$2x^2 + 2y^2 + 4x - 4 = 0 \quad || : 2$$

$$x^2 + y^2 + 2x - 2 = 0$$

$$x^2 + 2x \quad + y^2 = 2$$

$$x^2 + 2x + \underline{1^2} + y^2 = 2 + 1^2$$

$$(x+1)^2 + (y-0)^2 = 3 \quad \Rightarrow \quad \underline{\underline{\text{kp} = (-1, 0) \text{ ja } r = \sqrt{3}}}$$

3. Ratkaise epäyhtälö $|3x-7| > 5$. (2 p.)

$$|3x-7| > 5$$

$$3x-7 < -5 \quad \text{tai} \quad 3x-7 > 5$$

$$3x < 2 \quad \quad \quad 3x > 12 \quad || : 3$$

$$\underline{\underline{x < \frac{2}{3} \quad \text{tai} \quad x > 4}}$$

4. Ympyrällä $(x+3)^2 + (y-3)^2 = 5$ on tangentti, joka kulkee pisteen $(-2,1)$ kautta. Mikä on tangentin yhtälö? (4 p.)

Ympyrän keskipiste on $(-3,3)$.

Piste $(-2,1)$ on ympyrällä, sillä se toteuttaa ympyrän yhtälön:

$$(-2+3)^2 + (1-3)^2 = 5$$

$$1^2 + (-2)^2 = 5$$

$$5 = 5 \text{ tosi!}$$

$$\text{Säteen kulmakerroin: } k_s = \frac{3-1}{-3-(-2)} = \frac{2}{-1} = -2$$

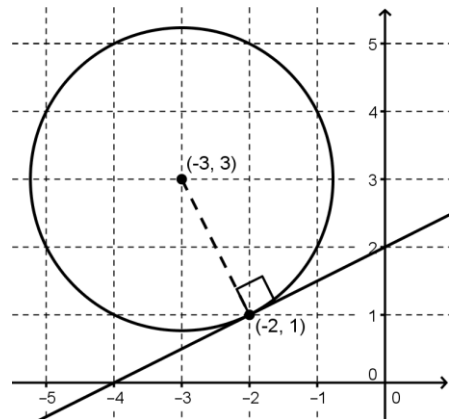
Säde ja tangentti ovat kohtisuorassa $\Rightarrow$ Tangentin kulmakerroin $k_t = \frac{1}{2}$.

Tangentin yhtälö:

$$y - y_0 = k(x - x_0)$$

$$y - 1 = \frac{1}{2}(x - (-2))$$

$$\underline{\underline{y = \frac{1}{2}x + 2}}$$

B-OSA

1. Olkoot pisteet $A = (46, 23)$ ja $B = (-32, 125)$.

a) Mikä on pisteiden A ja B kautta kulkevan suoran kulmakerroin? (1 p.)

b) Mikä on pisteiden A ja B kautta kulkevan suoran yhtälö? (1 p.)

c) Mikä on janan AB keskipiste? (1 p.)

d) Mikä on janan AB pituus yhden desimaalin tarkkuudella? (1 p.)

e) Mikä on sen ympyrän yhtälö, jonka halkaisija jana AB on? (2 p.)

a)

$$k = \frac{125 - 23}{-32 - 46} = \frac{102}{-78} = -\frac{17}{13}$$

b)

$$y - y_0 = k(x - x_0)$$

$$y - 23 = -\frac{17}{13}(x - 46)$$

$$y = -\frac{17}{13}x + \frac{1081}{13}$$

$$c) KP = \left(\frac{46 - 32}{2}, \frac{23 + 125}{2} \right) = (7, 74)$$

$$d) d = \sqrt{(-32 - 46)^2 + (125 - 23)^2} = \sqrt{6084 + 10404} = \sqrt{16488} = 128,4056... \approx \underline{\underline{128,4}}$$

e) Säde $r = \frac{\sqrt{16488}}{2}$. Keskipiste $(7, 74)$. Ympyrän yhtälö on

$$(x - a)^2 + (y - b)^2 = r^2$$

$$(x - 7)^2 + (y - 74)^2 = \left(\frac{\sqrt{16488}}{2} \right)^2$$

$$\underline{\underline{(x - 7)^2 + (y - 74)^2 = 4122}}$$

2. Määritä sen janan pituus, jonka paraabeli $x = y^2 - 2y - 5$ erottaa suorasta $y = x + 1$. Anna vastauksena tarkka-arvo.

Merkitään kysyttyä janan pituutta $= d$.

$$y = y$$

$$x = (x + 1)^2 - 2(x + 1) - 5$$

$$x = x^2 + 2x + 1 - 2x - 2 - 5$$

$$x^2 - x - 6 = 0$$

$$x = \frac{-(-1) \pm \sqrt{(-1)^2 - 4 \cdot 1 \cdot (-6)}}{2 \cdot 1} = \frac{1 \pm \sqrt{25}}{2} = \frac{1 \pm 5}{2} \Leftrightarrow x = 3 \text{ tai } x = -2$$

$$x = 3 \Rightarrow y = 3 + 1 = 4, \quad x = -2 \Rightarrow y = -1$$

Leikkauspisteet ovat $(3, 4)$ ja $(-2, -1)$.

$$d = \sqrt{(3 - (-2))^2 + (4 - (-1))^2} = \sqrt{5^2 + 5^2} = \sqrt{50} = \sqrt{25 \cdot 2} = \underline{\underline{5\sqrt{2}}}$$

3. Määritä, mistä x -akselin pisteistä suoralle $y = 2x - 5$ oleva etäisyys on täsmälleen $3\sqrt{5}$?

Merkitään kysyttyä pistettä $(x, 0)$.

$$y = 2x - 5 \quad \Leftrightarrow \quad 2x - y - 5 = 0$$

$$\frac{|2 \cdot x + (-1) \cdot 0 - 5|}{\sqrt{2^2 + (-1)^2}} = 3\sqrt{5}$$

$$\frac{|2x - 5|}{\sqrt{5}} = 3\sqrt{5} \quad || \cdot \sqrt{5}$$

$$|2x - 5| = 15$$

$$2x - 5 = -15 \quad \text{tai} \quad 2x - 5 = 15$$

$$x = -5 \quad \text{tai} \quad x = 10$$

Vastaus: Pisteistä $(-5, 0)$ ja $(10, 0)$

4. Paraabeli $y = ax^2 + bx + c$ kulkee pisteiden $(2, 3)$, $(3, 2)$ ja $(4, -1)$ kautta. Määritä luvut a , b ja c .

Sijoitetaan pisteet paraabelin yhtälöön:

$$y = ax^2 + bx + c$$

$$\begin{cases} 3 = a \cdot 2^2 + b \cdot 2 + c \\ 2 = a \cdot 3^2 + b \cdot 3 + c \\ -1 = a \cdot 4^2 + b \cdot 4 + c \end{cases} \quad \Leftrightarrow \quad \begin{cases} 3 = 4a + 2b + c \\ 2 = 9a + 3b + c \\ -1 = 16a + 4b + c \end{cases}$$

Ratkaistaan yhtälöryhmä laskimella. **Vastaus:** $a = -1$, $b = 4$ ja $c = -1$.

5. Määritä sellaisen pistejoukon yhtälö, jonka jokaisen pisteen etäisyys pisteestä $(0, 2)$ on kaksinkertainen verrattuna etäisyyteen origosta. Mikä pistejoukko on kyseessä?

Olkoon (x, y) kysytyn pistejoukon mielivaltainen piste.

$$\sqrt{(0-x)^2 + (2-y)^2} = 2\sqrt{(0-x)^2 + (0-y)^2}$$

$$\sqrt{x^2 + (2-y)^2} = 2\sqrt{x^2 + y^2} \quad || (\ )^2 \text{ molemmat puolet positiiviset!}$$

$$x^2 + (2-y)^2 = 4(x^2 + y^2)$$

$$x^2 + 4 - 4y + y^2 = 4x^2 + 4y^2$$

$$3x^2 + 3y^2 + 4y = 4 \quad ||: 3$$

$$x^2 + y^2 + \frac{4}{3}y = \frac{4}{3}$$

$$x^2 + y^2 + \frac{4}{3}y + \left(\frac{2}{3}\right)^2 = \frac{4}{3} + \left(\frac{2}{3}\right)^2$$

$$x^2 + \left(y + \frac{2}{3}\right)^2 = \frac{16}{9}$$

$\Rightarrow$ kyseessä on ympyrä, jonka keskipiste on $\left(0, -\frac{2}{3}\right)$ ja säde $r = \sqrt{\frac{16}{9}} = \frac{4}{3}$